

KOSOVA MUAMMASI - YENİ ADANA - 09.09.2019

Hasan Sevilir AŞAN

Ambassador (R)

Blog No: 60
12.09.2019

Yeni Adana (9 Eylül 2019)

Hasan Sevilir AŞAN, E. Büyükelçi

Balkanlarda 1990lardan itibaren bozulan istikrarın tesisinde Kosova düğümünün çözülmesi Avrupa için de hayatiyet taşımaktadır.

Kosovanın 17 Şubat 2008 tarihinde bağımsızlığını ilan etmesiyle başlayan diplomatik tanıma tartışması 11 yıldır sürmektedir.

Yugoslavyanın dağılmasıyla ortaya çıkan yedi yeni devletten sadece Kosova Birleşmiş Milletler üyesi değildir.

BM üyeliği için, üye ülkelerin en az üçte ikisinin tanınması ile 15 Güvenlik Konseyi üyesinden (beş daimi üye dahil) en az dokuzunun onayı gerekmektedir.

Avrupanın en genç devleti Kosova, bir hesaba göre 116 ülke tarafından tanınmıştır. Gerekli sayıyı henüz yakalayamamıştır. Güvenlik Konseyi daimi üyelerinden Rusya ve Çin'in veto eğilimleri ise sürmektedir.

Kosova, daha fazla tanınma için girişimlerini sürdürürken, Sırbistanın, Kosovayı elde tutmak için tanınmaları önleme ve tanıdığını beyan etmiş ülkelerin kararlarını geri almaları

yönünde gayret gösterdiği görülmektedir.

Sırbistan Dışişleri Bakanlığı geçtiğimiz günlerde, Kosovayı tanıyan ülkelerden 15inin kararını geri aldığı, tanıma sayısının 100ün altına indiğini iddia etmiştir.

Kosova, iddiaların mesnetsiz siyasi propaganda olduğunu, tanımaların geri alındığı yönünde kendilerinde bilgi bulunmadığını öne sürmüştür.

Kaynaklar ayrıca, Burundi, Komorlar, Lesotho, Palau, Togo gibi Kosovayı tanımış olan bazı ülkelerin Sırbistanın baskılarına maruz kaldığını, siyasi ve ekonomik baskı ve tehditlerle tanımaların geri alınmasının talep edildiğini iddia etmektedir.

Tanımanın geri alınıp alınamayacağı hususu Devletler Hukuku kapsamında da tartışılmaktadır. Öne çıkan görüş, tanımanın geri alınamayacağıdır.

Devletler Hukuku, tanıma ile var olduğu kabul edilen bir ülkenin daha sonra yok sayılamayacağını, ancak yeni devletle diplomatik ilişkiye girilmemesi veya ilişkinin kesilmesinin her zaman mümkün olduğunu varsaymaktadır.

Kosovayı tanıyıp tanımadığını cevaplayamayacak durumda olan ülkelerin söz konusu olduğu belirsiz ortamda, gerçek tanıma sayısının ne Kosova ne de Sırbistan tarafından tam olarak bilinmediği de öne sürülmektedir.

Kosova, statüsüne ilişkin tartışmalara karşın, bizim de kurucu üyesi olduğumuz, Balkanlardaki yegane istişare mekanizması sayılan Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci dönem (2019-2020) başkanlığını üstlenmiştir.

Kosovanın heyetleri için vize veya davet almadığı için zaman zaman temsil edilemediği bu toplantıları, bir yıl boyunca Priştinede düzenleyecek olması ve başta Sırbistan olmak üzere Kosovayı tanımamakta direnen ülkelerin toplantılara iştirak edecek olması, örneği pek görülmeyen manidar bir diplomatik durum yaratacaktır.

Balkanlarda 1990lardan itibaren bozulan istikrarın tesisinde Kosova düğümünün çözülmesi Avrupa için de hayatiyet taşımaktadır.

Bölge, her ne kadar eskisi gibi patlamaya hazır saatli bomba değilse de Kosova muamması ve burada bahsini açmadığımız, dondurulmuş Bosna Hersek ve Makedonya gelişmeleri göz önüne alındığında, Balkanların düşük yoğunluklu da olsa halen potansiyel gerilim riski taşımakta olduğunu söylemek mümkündür.

Barış ve istikrar dileklerimizle.

